

ikke markant adskiller sig fra andre årtier«. Billedernes *repræsentativitet* ses altså her i forhold til forfatterens opfattelse af 30'erne, og det må vel følgelig være denne, læseren skal danne sig en velbegrunder opfattelse af.

På hæftets sidste sider findes nogle opgaveforslag til støtte for læseren. Efter nogle udmærkede overvejelser over fotografiers kildeproblemer stilles her spørgsmål f. eks. om folks påklædning. Læseren bedes ud fra billederne tage stilling til, om man ud fra tøjet kan bestemme folks profession, bopæl, sociale lag og status, og normer for påklædning. Sådanne spørgsmål må vel kaldes provokerende, for de kan netop *ikke* besvares rimeligt på grundlag af billederne. I stedet for 40–50 udvalgte billeder af påklædte mennesker fra 30'erne ville man vel snarere benytte en række statistiske oplysninger og andet skriftligt materiale som kilder hertil. Vil man bestemme, om billeders kognitive elementer er repræsentative, må man som regel begynde med de skriftlige kilder.

Forfatterne gør opmærksom på nogle af billedets begrænsninger som kilde. Nogle beghenheder og emner er jo mere fotogene – og fotograferede – end andre, og en udenrigspolitisk beslutningsproces eller en socialistisk ideologi kan være vanskelig at få et billede af. Hvis man alene forstår en politik gennem dens synlige resultater, når man let til en anti-intellektuel fortolkning af den og en forvrængning af sin historiske opfattelse.

Ovenstående understreger for mig at se, at ligesom det foreliggende billedudvalg først og fremmest illustrerer forfatterens opfattelse af 30'erne, så er det væsentlige ved billeder i det hele taget deres anvendelse mere end deres kognitive, kildemæssige, funktion. Hæftet burde derfor e.m.m. i højere grad være vendt mod *brugen* af billeder såvel i 30'erne som om 30'erne i senere fremstillinger. Det er på dette punkt billeder – i hvert fald i nyere tid – har deres væsentlige kildeværdi, som også Bolvig i grundbogen er inde på. Og ved siden af denne kildeværdi til historiske undersøgelser af billedproduktion og -påvirkning er også det *illustrative* element betydningsfuldt: Hvordan man ved hjælp af billeder kan give læserens forestillingsverden et suggestivt tilskud. Danmark i 30'erne opleves virkelig på en anden måde ved hjælp af billeder som dette hæftes, og de er derfor vigtige i formidlingsprocessen og som inspirationskilder. Netop på grund af sit u håndgribelige indhold er billedet ofte et problematisk element i en påvirkning, og så meget des mere grund er der vel til at interessere sig for det og undervise i det. Læseren af det foreliggende hæfte får imidlertid næppe den tilstrækkelige hjælp til at vurdere billedanvendelse, bl. a. fordi hæftet ikke – i modsætning til grundbogen – lægger særlig vægt på billedernes ophavssituation. Det nævnes, hvorfra billederne stammer, men kun sjældent redegøres der for de nærmere omstændigheder i forbindelse med offentliggørelsen.

Carsten Due-Nielsen

Thomas C. Kennedy: Charles A. Beard and American Foreign Policy. The University Presses of Florida, Gainesville, 1975. x+199 s. \$ 8.50.

Den radikale amerikanske historiker og samfundsforsker, Charles A. Beard, endte sit forfatterskab med en række angreb på Franklin D. Roosevelt's udenrigspolitik. Som følge heraf blev han taget til indtægt af et blandet kor af konservative isolationister. Dette problem er behandlet af Thomas C. Kennedy fra University of Wyoming, som i sin bog foretager en undersøgelse og vurdering af Beard's synspunkter vedrørende udenrigspolitik, indbefattet overvejelse af personer, ideer og oplevelser som havde indflydelse på Beard's tankegang. Gennemgangen er ordnet i 8 kapitler i kronologisk rækkefølge fra tidligste ungdom til Beard's død i 1949. På baggrund af en systematisk læsning i Beard's mangesidede offentlige produktion og – som noget nyt – af hans private korrespondance, hæv-

der Kennedy sin tese, at der lå en essentiel kontinuitet bag udviklingen af Beard's idé om en national interesse, begrænset til det amerikanske kontinent, idet Beard's isolationisme igennem 1930'erne og 1940'erne byggede på samme fundament som hans tidligere forsvar for en internationalistisk udenrigspolitik. Den faste kerne var i begge tilfælde hans ønske om social reform af det amerikanske samfund. Sålænge Beard fandt at hjemlige reformer ville styrkes af et internationalt engagement, var han internationalist; da han kom til at anse Roosevelt's udenrigspolitik som en hæmsko for udviklingen af et amerikansk socialt demokrati, blev han »kontinentalist«. I sin vurderende epilog peger Kennedy på en række punkter, hvor Beard's virksomhed har betydet en »transcendent history lesson«, selv om det ikke lykkedes at overbevise om holdbarheden i beskyldningerne mod Roosevelt. Beard advarede således mod præsidential magtfuldkommenhed i udenrigspolitikken, mod faren for et bureaukratisk, militært kompleks og mod faren for internationalt overengagement.

Dette resultat forekommer at røbe bogens usikkerhed med hensyn til, hvad der egentligt gør det værd at beskæftige sig med Beard's tanker om udenrigspolitik i dag. Hvad angår substansen i den side af Beard's produktion som Kennedy lægger hovedvægten på: Roosevelt's personlige ansvar for angrebet på Pearl Harbor, slutter Kennedy sig til den almindelige opfattelse, at Beard's udlægning byggede på en, i forskningssammenhæng, polemisk og overfladisk modsætning i USA's politik mellem den erklærede neutralitet og den faktiske hjælp til de allierede. Som noget nyt har Kennedy sporet en vag mistanke hos Beard mod Roosevelt helt tilbage til midten af 1933, men denne mistanke forbliver temmelig uinteressant i Kennedy's fremstilling, fordi den byggede på fornemmelse, ikke på ræsonnement. Hvad angår den historiske lære, der ifølge Kennedy lader sig uddrage af Beard, er den af et præcisionsniveau som i årevis har ladet den være accepteret visdom i midten af amerikansk politik. Det utilsigtede facit af Kennedy's undersøgelse synes derfor at være, at Beard's udenrigspolitiske forskning har været overvurderet af hans tilhængere, ikke mindre end af hans kritikere.

Arsagen hertil må delvis tillægges bogens forskningsstrategi. Det forekommer som om ideen om en upåagtet kontinuitet har fastlåst bogen til en passiv søgen gennem det omfangsrige forfatterskab efter belæg der kan godtgøre tesens holdbarhed. Beard's måde at skrive historie på, hans argumentations- og forklaringsform, og hans historiesyn som i løbet af 1930'erne ændredes fra et økonomisk til et moralsk-etisk perspektiv, behandles kun flygtigt. Yderligere præges bogen af rækker af citater afvekslende med parafraser som er hentet ud af deres tekstmæssige sammenhæng, tildelt lige gyldighed og trukket på en kronologisk snor. De teoretiske hovedværker gennemgås med samme vægt som korte, dagsaktuelle tidsskriftindlæg. Kennedy's centrale påstand om Beard's prioritering af social reform som grundlag for hans vurdering af udenrigspolitik, forklares da også afsluttende som en »idée fixe«; den forbliver i Kennedy's udlægning en uformidlet, løseveen størrelse hvis indhold og sammensætning er uklar, fordi prioriteringen ikke indgår i en gennemtænkning af den indre bevægelse i forfatterskabet som helhed.

For en ældre generation af amerikanske historikere var deres forhold til Beard båret af de voldsomme intellektuelle og følelsesmæssige udfordringer der lå i Beard's personlighed, i hans forskningsengagement og hypoteser. Senere, gennem 1960'erne, opstod behovet for at forstå og udnytte en vital viden om drivkræfterne bag USA's udenrigspolitiske ekspansion i dette århundrede – en viden om udenrigspolitikens sociale rødder som Beard antoges at have gravet ned under de sidste stenede år af sit liv. I mangel af begge disse impulser bliver en gennemgang af Beard's forskning til et krydstogt gennem forfatterskabet med den store kætters afsjælede meninger på slæb – trods omhyggelige brev- og anmeldelsesstudier og en grundig bibliografi.

Niels Thorsen